

Oglasi, pripisana itd. čekaju i računaju se na temelju običnog učenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglašje itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše «Reklamacija».

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefona tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu mala stvar, u nehotu sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Pređplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake } na godinu ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 h. kofu u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulija br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetica svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor naši u Puli!

Kako znate, prva sekcija koja je prošli ponedjeljak izabirala u školi Sv. Martin fiduciare, nije izabrala nikoga, jer na nijednu stranu nije prevalio jedan više od polovice svih danih glasova.

Bilo je ovako: Glasovalo je onaj dan u školi Sv. Martin svih skupa 730 glasa. Polovica od toga je 365, jedan više daje 366. Toliko bi bili morali dobiti glasova jedni fiduciari, bilo talijanski, bilo drugi.

Ali talijanski dobili su samo 364, socialisti samo 308, a čistih naših bilo je samo 58. Zato nisu izašli izabrani ničiji fiduciari.

Za utorka odlučeni je novi, kako se reče, uži izbor za tu prvu sekciju. Glasovati će se opet u školi Sv. Martin, i to od 8 ura jutro do 6 večer. Koji dodje u salu do šeste večer, taj će moći glasovati i kasnije doklegod bude nutri ljudi, koji su prije šeste ure došli. Točno u 6 ura večer zatvore se vrata i onda nije više nikomu slobodno poć unutra.

Svi oni, koji su u listini prve sekcije, i ako neimaju poziva, treba da dodju glasovati. Ali onaj dan već nebroje glasi nego za one fiduciare, koji su zadnji put najviše glasova dobili. Dakle naša hrvatska ili slovinska lista već nebi predobila, jer je ponedjeljak imala najmanje glasova. Ali naši ljudi treba da svejedno dođu mnogobrojni i da glasuju za onu listu koja jim je pogodnija.

Tu se pita, hoće li se naš svijet odlučiti, da pomogne Talijanom ili da pomogne socialistom, među kojima je mnogo naših ljudi.

O tom ćemo se ako Bog da, pogovoriti subotu, nedjelju i ponedjeljak. Gdje će biti pogovor i koju dobiti će biti, to će Vam se dati na znanje posebnimi oglasima (plakati) i ustmeno po naših pouzdanih ljudih.

Izbori i naše svećenstvo.

Tko čita zadnjih mjeseca talijanske listove Primorja počam od takozvanih „Katoličkih“ pak sve do najzagriženijeg židovskog glasila, naći će na svakoj stranici smravnih pogrdi i crnih kleveta, nabačenih na svećenstvo Primorja u obće, napose na ono naše mukotrpane Istre. Razumije se po sebi, da su sve te otrovne strijelice naperene proti hrvatsko-slovenskomu svećenstvu. Sve što se je više bližao čas izbora za carevinsko vice, sve to žestće navaljivali su ti nazovi-slobodnjaci na to svećenstvo, koje im kvari račune u toliko, što slonji vjerno i odano uz svoje ovice, uz tužno i zanemareno naše pučanstvo.

Otkad se u Istri vrše izbori biranih bivata ili fiducijara, mi nismo navili u nijednoj občini ili sekciji izborne pobjede a da se ju nebi bilo s talijanske strane popratilo sa zlobnim opozkama proti našem svećenstvu. Svuda su te pobjede izvojevali mrzki im svećenici, svuda bijahu oni na čelu izborne agitacije, svuda su oni prouzročili poraz nevina i poštene talijanske stranke, koja se vazda i svuda služi jedino čistim i poštenim sredstvi.

Ti novovjeki slobodnjaci zahtjevaju ne samo od predstojnika državnog

vlasti, nego čak i od biskupa, da pritegnu uzde tobož razuzdanom svećenstvu, da mu zabrane mješati se u izborne poslove i da ograniče njegovo djelovanje jedino na oltar i propoviedaonicu. Crkva je mjesto svećeniku — viču lažliberalni i židovski listovi, povredjeni tobož u svom vjerskom čuvstvu tim, što se svećenik kao građanin i državljanin izvan crkve bavi javnim poslovima.

Svietske oblasti uslišale su često zadnjih dvadeset godina taj licumjerski i ljubeni vapaj lažliberalnog novinstva Primorja, te je imao ne jedan naš svećenik svakojakog okapanja sa sudbenimi ili političkim oblastimi, koje ga pritegnuše na odgovornost usljed crnih kleveta i osvada naših narodnih protivnika i njihovog novinstva. Nam je još živo u pameti, kako su bivši namjesnici de Pretis i Rinaldini žestoko odsudjivali rodoljubno i požrtvovno djelovanje našega čistitoga svećenstva, koje im bijaše najeravniji bojami od protivnika crkve i našega naroda opisani. Svi protudokazi i sva uvjeravanja naših muževa svećeničkog i svjetovnjačkog staleža nemogooše im iz glave izbiti onog nepovoljnog suda.

Kako se danas sudi o našem svećenstvu u Istri na namjestničtvu u Trstu, nije nam doduše iz vlastitog izkustva poznato, nu sudeć po onaj

opazaj, što ju je prošlih dana jedan politički činovnik našem svećeniku kod izbora učinio, i znajući, da imade i danas na namjestničtvu osoba, koje su pusile i nadahnjivale spomenute namjesnike, bojimo se, da se i danas ondje odsudjuje nesebično i pošteno djelovanje našega svećenstva.

Medjutim sudio se kako mu drago o njemu i o njegovom radu kod javnih posala, ono će stalno i u budućće koracati dosadašnjim putem, koj mu propisuje njegovo svećeničko zvanje i što mu ga nalaže i podaje njegovo državlansko pravo.

Naše svećenstvo znade, da ga veže sveta dužnost na to, da bude uz bok svomu stadu u dobru i u zlu, da budno pazi, da to stado nekrene stranputicom ni u vjerskih ni svjetovnih poslovih. Ono je uvjeren, da je pohvale vrijedno, kad se brine, da narod dobije za zastupnike obćinske, zemaljske i državne takove muževe, koji su odani svojoj dje-dovskoj vjeri i vjerni dinastiji. Njemu je poznato, da su često najviši crkveni poglavari preporučivali vjernikom, da nebiraju u nikakva zastupstva muževa, koji neživu i nerade po načelih i propisih katoličke crkve; oni znadu, da su u tom smislu često izdane poslanice crkvenih dostojanstvenika, koji su svećenstvu preporučivali i vjernike opominjali, da nastoje poslati u zakonodavna tiela takove osobe, koje su voljne i kadre raditi za duševno i ljelesno dobro naroda.

U tom smislu puho je i nagovarao svoj narod najveći slovenski biskup, blagopokojni Martin S l o m š e k, koji kaže o izborih među ostalim i ovo:

„Jošte Vam imadem kazati jednu rieć kršćanski muževi i gospodari, ne toliko kao što Vaš biskup, nego kano Vaš stari prijatelj, koji sam s Vami mnogo dobrog ali takodjer mnogo zla izkusio, te se bojim, da biste sami još veće zlo na sebe privukli, ako se mudro neposlušimo sa pravom, koje smo 20. oktobra 1860. zadržali. Vi otcu obitelji i gospodari zadržete, da nam je svielki cesar Fran Josip I. privolio i naložio, da si okružne predstojnike, zastupnike i savjetnike sami izaberemo. Između njih poslali će se savjetnici u zemaljski sabor cieloga kolera u glavno mjesto naše pokrajine, a i državni sabor cieloga carstva. — Oni će imati to važno pravo, da će za nas moći govoriti, savjetovati i za naša prava zauzimati se. Kakove budete izabrali, onakve ćete imati. Pazite dobro da se neprevarite.

Molim Vas dakle u ime našeg i Vašeg dobra i sreće, nedržite prekrizhenih ruku, te nedopustite, da bi Vam drugi stajali, i da bi malovredni, širokousti muževi po svojoj izkvarenoj volji Vaše zastupnike izbirali. Nebudite, pospani za Vašu sreću ili nesreću, otvorite oč, te promislite

dobro koga da izaberete, a tada nastupite čvrsto i izaberite muževe-pobožjoj volji, mudre i pravedne, odlučne i ozbiljne. Nu to Vam kažem, da ih nebirate usljed njihovih sladkih obećanja, jer tko odviše obećaje, malo izvrši.

Izaberite si muževe po njihovih dosadašnjih djelih, koji su se do sada među Vami ponašali i koliko su dobra učinili. Tu vrijedi rieć Isusova: „Po njihovom plodu ćete ih razpoznati“. Još jednom Vam kažem: birajte mudro, izaberite dobro, kako si budete ustlali, tako ćete jezati“.

Ovako je pisao slavni biskup svomu stadu početkom ustavnoga života u Austriji; ovako pišu i preporučaju i danas biskupi katoličkog svieta stadu i svećenstvu; ovoga neka se drži i nadalje naše čestito svećenstvo — i to će biti pravo. Ljudem i Bogu drago.

Izborno gibanje.

Belina otoku Cresu 7. decembra 1900. Dne 4. ovoga u večer javili smo vam žicom, da smo za sekciju Beli izabrali naše fiduciarije, i to za petu kuriju dva fiduciara: Jura Mikičića i Đuka Bona, a za četvrtu: Jura Banderića i Antona Banića.

Vlastela creska ili obćina creska, jer to je svejedno, napregla su i ovoga puta sve sile da kmetu prevare i na svoju stran zadobiju, al nisu uspjeli, preuda je bilo velikoga izgleda pošto se je dostojao postaviti za kandidata pete kurije sam naš slavni načelnik doktor A. Petriš plemeniti de Planno (čijaj Plavnički od obćine Plavnika, ko talijansko ime, ne): nisu uspjeli, velimo opet, jer su se svi njihovi nastajji razbili o hrabra prsa junackih Beljana, ko što se razbijaju morski biesni valovi o ljetik oskalvah (bridinah) što se pod njihovim krajem dižu.

Vlastelici, ili kako jim mi ovuda zovemo „repajji“, šjor Tomu, Jušto, Rafajel, Zuharić, Keko itd., izšli nekoliko dana prije, po njihovom starom običaju, po tramuntani, da straje, da site, da priete, da obećuju ono što obećati niti dati nemogu. Ovi poručuju svim kmetom, da neće u njihove stane, Sredujji, Rosuja, Konac, Črnika... (krasni talijanski nazivi!) „ni po veje ni po prašće“, u Zambela poručuje Supetranom, da neće smet preko njegovoga stana ni koraknut... straje svi po običaju da neće kmetom dati dobitka, a Cravarom priete, da će jih iz stana izterati; Vodičarom pak obćina posobno obećuje, da će jim dati „bokun komunadi“ okolo njihovih kuća. Dakle držali se točno svoga, poprimljenoga od svih Talijana, na čelu: osar tutto (latino se svega), pa ipak ostali su nebogi s dugim nosom!...

Za naše fiduciare glasovalo jih je 86, nebrojeć dvadesetak glasova kojekako izgubljenih; i to: svi Beljani iz Kastela osim glasovitoga Dobričića; zatim svi iz

vanjšine osim Supetrana i po kojega vlastelstoga brava ili dužnika. Ovdje nam je izlasknuti srčanost i odvažnost seljaka Mata Pavlovića iz Svetogopetra. Njegov seljaci svi prestrašili se na pretinje vlastelstke, a on sam bez straha dao svoj glas za naše fiduciare. Za naše fiduciare glasovala još dva Dragozeščana i dva Predošćana (živili); a za njihove osim spomenutih svi Vodičari, svi Predošćani i svi Dragozeščani pišinari i predanci... sram jih bude, a najviše budi sram beljskoga Ancijana Petričina, kmeta, koji čita „Našu Slogu“, odkada izlazi, koji se izliče do brotom i pobožnošću, kojoj mi sada malo vjerujemo, jer ako nedrugog mogao je barem doma ostati, a ne svoje ime i svoj jezik popljuvati...

Vlastelu je pekla samo peta kurija, zato su naši fiduciari za četvrtu kuriju bili izabrani jednoglasno; samo jedan glas je bio protivan, a taj protivan glas dao je ne našim fiduciarom nego doloru Petrišu-Konjiću, načelniku, i mrkomu Burburanu, samo da jim se malo poliče znate tko... Dragozeščan Brezac sumski stražar, valjda cesarski kraljevski službenik, jer onaj dan imao je na sebi neku čudnu svitu s perjanicom na glavi; sram i njega bude! Poručujemo i njemu ovo: neka malo obajde kuće one vlastele koje su nam Hrvatim protivne, pak neka pogleda koliki imadu u svojoj kući sliku našega cesara i kralja, a koliki sliku talianskoga kralja i kraljice; pak drugi put neka pazi što dela i neka nam niti najmanje neprkos i neka znađe, da naš premlitostivi cesar i kralj želi i hoće da svim narodom, koji su pod njim bude jednako pravo, a ne da jedan narod zapovida a drugi da služi...

Pohvaliti nam je ovdje javno i vlastelina gospodina Daniela Zadro. On znade poštovati svačije pravice, pak nesamo da nam nije bio protivan, nego još nam je bio i na ruku, jer je zastrašenim kmetom rekao, da idu slobodno a bez škole po njegovih stanovih pobirati „veje i prašće“ ako njim budu drugi to zabranili. Živio dakle gospodin Zadro, živjeli osvješćeni Beljani, živili njihovi rodoljubni svećenici! Vlasteli pako creskoj poručujemo jedan put za uvijek: vlastelici moji, protijue se nas Beljana; na sekciju Beli već noračunajte, ova vam je za uvijek izgubljena!

Zanimiv je ovaj razgovor izmed jednoga vlastelina i jednoga kmeta Beljana: Vlastelin: ejujes li, si (ako) vi Beljani nećete bit (nebudete) s nami, vi ćete do fina (kraja) kamici jest (jesti) Kmet. Čuju šijor, mi nećemo kamici jest, zaš Bog je dal čoveku druge stvari za se hranit, na ja njim dem (govorim), da vlastela čuju do kraja kruh do (od) posej jest, zač mi drugi težaci umemo tradit i delat, a njih to ni voja (volja) samo da bi jim dobro stat i niš ne delat. — Dobro mu je odgovorio.

Iz Krnice nam pišu. Dne 7. t. mj. vršili su se ovdje izbori za carevinsko vieće za Krnicu i Marčanu. Dohila je naša hrvatska stranka 4 fiduciara pete kurije sa 221 glasom proti 116 protivnika ili bolje reknud prodanac. Pet fiduciara pako četvrte kurije dobili smo jednoglasno.

Talijani uprli su bili i ovdje kao i drugdje, sve svoje sile da nam predobiju Krnicu i Marčanu. Da bi to laglje postigli, gledali su uporabiti svako moguće sredstvo: veliki broj izbornika izpustili iz listine osobito u Marčani, mnogim ne poslali poziva, a kupovali ljude kao blago. Cijene nisu bile velike, četiri, pet kruna i jesti i piti. Nu tomu pako treba dati prvo mjesto Krničanin, koji su se, izim trojice, svi prodali, i Prodoljanom skoro svima, izim četvorice, sa svojim županom Ivom Zenerovicem, kovačem sa sinom si Zane- tom i bratom Paškvalinom. A prodali se nekogi i iz Marčane. Ah! izdajčije svoje majke, svoga naroda i svoje krvi, crn Vam obraz bio! Šta Vam je bolje ako ste do-

bili 5-6 kruna, napili se i najeli? Šta drugoznali su jih odbijati od sebe; i svi smo se na takovo postupanje baš zgradili? Što mi nismo slobodni ljudi, pak nas se ima silovati glasovati za naše najveće neprijatelje?

Zato sa svim nasiljem i kupovanjem njesu imali nego 150 glasova, sa nekoliko malo drugih, koje su činili da ne glasuju, da mogu reći, da jih je još tko zna koliko bilo; i tako kazati, da ovdje nema nas Hrvata, jer da nije bilo potrebe, niti da svi glasuju. Ovako sada govore, ma ja mislim, da to samo riečima, jer su drugdje uvjereni. Zašto su nas svakako mučili za dobiti koji naš glas? Zašto su toliko novaca trošili, toliko prišli? Znali su, da mi bi bili pobjedili, kad bi pripravni bili, zato su upotrebili onu njihovu: „osar tutto!“ Ali neka se sada junate, ipak pokazali su nam svojim postupanjem, da naš se plaše. Uztrajmo dakle mi svi poštenih i srčnih ljudi, braniti naš pravo; uztrajmo i pravica će pobjediti. Ako smo se slabi pokazali ovom prigodom, neće nam nitko, od druge naše braće zamjeriti, buduće da nismo imali tko bi nas bio pripravio!

Da ti je bilo motriti Prodance i ove: kakove li razlike! Prvi pristupali glasovanju gledajuć u zemlju; nesigurni, kao da su krivi kakva zločina, a kasnije se sakrivali kao da se nećest boje, tamo kod Bonckove krčme. Ovim drugim pako čitao si radost i veselje u obrazu, glavu držali ravno i ponosito i nikoga se ne bójali, jer ih nije savjest grizla da su izdajčie i prodanci; i jer su znali da čine jednu svetu dužnost, korist ne samo sebi već i cielomu hrvatskomu narodu u Istri.

Za četvrtu kuriju nisu podrepnice niti pristupile: k Izborima; već Krničani se pobrali u svoje kuće, a Prodoljani i drugi rep med noge, pa doma.

Ovdje valja pohvaliti takođerj Roverce i Filipance, koji, premda im se obećivalo od gospode Vodnjanske i do 8-eto-litra vina i jela svakovrstnog i jošte svakomu po 4 kruna, nisu se dali zavesti, već jednoglasno glasovali za svoju narodnost i za svoj jezik. Živili!

Javljaju nam iz Selina: Na 7. o. nj. pristupismo i mi iz sekcije Svet Lovred paz-Seline na izbore. Biralo se u kući g. Mata Terlevića, te sa 233 glasa izabramo 2 fiduciara za petu kuriju. Istoga dana sa 77 glasova izabramo i dva fiduciara za četvrtu kuriju.

Svi glasovamo za naše predloženičke, nu od nas se u glasovanju malo razlikovao Mate Sinočić pok. Marina, koji je glasovao ništa manje nego za našeg presvjelog cesara i kralja, akoprem mu je njegov kum Janko podao dobar savjet kako da se glasuje.

Izbori za V. kuriju u gradu Cresu. Od tamo pišu nam: Dne 7. t. mj. imali smo ovdje izbore za fiduciare V. kurije. Ali to biješe žalostan izbor; i u ovoj prigodi, hrvatski grad, kakav je Cres, prikazan biješe od naših protivnika kao grad čisto talijanski, jer su izpali njihovi fiduciari!

Tko se je i malo približio Cresu, znade, da je ovo naš grad, da u njemu stanuje hrvatski, i li kako mi rećemo, fersvaski narod, ako izuzmemo ono malo ljudi, koji su ovdje dosli, trbuhom za kruhom, a koji nam sada zapoviedaju, koji nas tlače i svaku nam nepravicu čine, kao da mi njesmo ljudi, kao da smo njihovi robovi. Ob ovom smo svi uvjereni, ovo, žalostnim svrem, danonice nad sobom trpimo; ali nemožemo se izbaviti. Mi nemamo ovdje nikakvog učenog čovjeka, koji bi nas branio i učio. Zbog toga, njesmo se mi u ovoj prigodi ni prikazali na glasovanje; nitko nas nije združio i sakupio; nitko se nije zauzeo, za pripraviti cedulje. Radi toga sa naše strane je bilo sve mirno i mrtvo; nije se, mal da ne, ni čulo govoriti o izborim. A baš zato vlastela su se bila preplašila. Govorili su oni: ovi muče, vidi se, da se tajno pripravljaju; valja se dakle na rad staviti; što po njihovu znači — „osar tutto!“ S toga su se za rana, medju sobom, počeli pripravljati; pak tri dana prije izbora počeli su kupiti siromašnije ljude, da rađe, ili bolje, da gube vrijeme prevraćajući kamenje kod grobišta — naravno novcem občine — i s uvjetom, da moraju glasovati za njih... Uz to su i počeli silovati svakom pritjnom slabije ljude, da za njih glas dadu; napokom njesu nas ni u noći puštali u miru spavati, već bi na svaku uru dolazili kupovati za koji bančić. Njesu njim falite ni podrepnice u tu svrhu, kao grabivi G'arina, čoravi Rosovich itd. Ma ipak, svom ovom velikom pripravom, njesu najbolje uspjeli. Naši pošteti i premda siromašni ljudi,

ste lekciju gospode latinska i podpuno zaslužili, jer ste svojim nrežama u mnogim selima smutili naše ljude, uveli mržnju i razdor gdje je vladala bratska sloga i ljubav. Ali nećete na dugo, gospodo latinska i odpanička vjera Vam je naša. U lazi su kratke noge, pa sve lazi Vaše i naše stranke, neće imat uspjeha: smesti će ih Bog i pravica! Vaše je djelo proklete, mora poginuti. Vi ste napravljali i politički demonstracije proti našim zastupacima; i njih vrijeđali, kad su od nas bili slani da vrše svoju dužnost, a sad Vi, kad Vas nije dužnost vadila, nego obisti moliti nas ovamo, kušajte slast, što znači biti izvirdan i porugan!

Gospoda su otisla kočijom, praćeni zviždanjem i klicanjem „Živila Hrvatska“ put Medulina, gdje su dobili drugi tuš, kako ste već javili, a mi smo amo ostali pjevajući „Živila Hrvatska“, kao ona Iridim, koju nikakva nećira nemože srusiti.

O izboru u Kašteliru primili smo podulji dopis kojega ćemo doslovno probičiti u budućem broju.

Sekcija Klana u občini Kastavskoj, rodno mjesto kandidala dra. Laginja, sa seli Skalnicom, Liscom i Studenom osvjetlala si je lice pri izborih dne 11. i 12. ovog mjeseca. Za petu kuriju glasovalo jih je 238 za fiduciare koji će dati glas svomu domorodcu, a u četvrti 53. Također mnogo za broj upisanih. U petoj kuriji bilo jih je 7 protivnih, u četvrti dva, i to sve sami stanovnici sela Breza, koje neprijatelji istine i pravice već mnogo godina mute, da će biti samo njihova žuma Lužina, koja je ciele občine Kastavske.

Vredno je spomenuti, da trojica naših, koje su Talijani tobože mislili imati kao svoje fiduciare, svačano su prosvjedovali proti tomu, glasujući svi tri za naše fiduciare u obih kurijah.

Živio takov pošteti narod!

Slava Fuškulinčem! Dne 11. t. mj. imali su izbore za V. i za IV. kuriju u Mongeblu, te izabrali po jednoga fiduciara. U petoj su pobjedili, izabrali jednoglasno pravoga rodoljuba Ant. Ferencića iz Monsaleza. Za IV. nadošlo sila Vrsarana i Porečana: i naš obće štovani Ivan Susanna, pošteniak od glave do pete, podlegao za jedan jedini glas.

Red biješe uzoran: naš puk je posvuda miran i miroljubiv — samo ne spieptie ka oči.

Izbornici Fuškulina, Dračevca, Mongebla i Monsaleza ustali vedrim čelom i veselim sremi, kao rođjena braća, na obranu i čast svoje vjere i domovine: prodanog mesa, kao u nekih gnušnih selih, nema med njimi, a trojica, pol tića pol miša* otišli tobože za poslom u Poreč. Za sada dosta, jer su, kao čujemo, učinili utok proti izboru IV. kurije.

Neznajući hoće li im taj utok što koristiti, molim veleučenu gg. poznavaoce izbornih zakona za razjašnjenje sljedećih pitanja:

1. Oni, koji stanuju u gradovih, imaju li pravo glasa u izvanjskih obćinah?
2. Koji biraju u jednoj sekciji, smiju li birati takođerj i u drugoj, ako slučajno i ondje imaju nješto posjeda? Da pa ciele občina bira skupno, koliko bi im glasova tada pripadalo?
3. Kad tko dodje pred komisiju, znajući da nema pravo glasa i, upozoren, kaže da i sam zna, da nema prava; ali da je poslan — Što onda?
4. Ako taj čovjek kaže, da ne plaća poreza, jer da je „colono“, a predsjednik ili član slavne komisije mu veli, da plaća četiri for?

Čekam na odgovor; a medjutim moj mi razum kaže, da nemaju pravo glasa, nego bi ih se moralo jednostavno u zatvor odpeljati.

Nastavak a priloga.

Kako su pazinski talijanski rabili ribice na svoja udica? Prijatelj iz pazinske obćine poslano nam je pismo u omotu, koje nosi izvana ovaj naslov: Giuseppe & L. Camus, Pisino. (L' Istria).
Signor N. N.

Signor N. N. a N.
Iz nutra ima tiskano: Giuseppe & L. Camus, Pisino. Pisino li 18/11 1900.

Pismo glasi:
Signor N. N. a N.
Fiduciosi della sincera e leale amicizia che voi sempre avete professato verso il nostro amatissimo padre, al cui consiglio avete dato sempre ascolto, e per quell'amicizia che tuttora ci lega, e che speriamo ci terrà sempre uniti, vi preghiamo di voler venire martedì p. v. li 20 cor. da noi a Pisino onde accordarsi su questioni di comune interesse.
Certi che non mancherete al nostro caldo invito vi salutiamo amichevolmente.
F. (Fedele) Camus m. p.

U prevodu glasi to pismo:
Uvjereni o iskrenom i poštenom prijateljstvu, koje ste vi uvijek izpovijedali napram našem preljubljenom ocu, koje savjete ste vi uvijek slušali, i za ono prijateljstvo, koje nas još uvijek veže, i koje će nas, kako se ufamo uvijek držati spojene, molimo vas, da izvolite doći utorka budući dne 20. t. mj. k nam u Pazin, da se dogovorimo o stvarih zajedničkog interesa. Stalni, da ćete se odazvati našem toplomu pozivu, pozдравljamo vas prijateljski.
F. (Fedele) Camus v. r.

Ovakovili pisama, da je razposlano množstvo po onoj obćini, no sudeći po uspjehu izbora fiducijara u cijeloj Pazinščini, ostali su ti pozivi (premda topli) glas vapijućega u pustinji. Pazinsku gospodu upoznali su naši vrijedni kmetovi, pak im se više negodazivlju ni na prijateljske ni tople pozive.

Prošla su moji gospodine Fedele ona vremena, kad je naš puk iz Pazinščine i iz susjednih obćinah dolazio po komanandi u Pazin, da čuje Befe kako mu je glasovati.
Preporučamo vam dakle, da drugi put pristedite papir, crnilo, trud i poštarinu, jer naše ribice neida više u talijansku mrežu.

Plišu nam iz Premanture: Naš glasoviti Mate Smokvar, nije samo u nedjelju po podne prieto praznom puškom, da će nas činiti iztjerati iz arsenala, nego je i policao svoje podrepnice na kavge i tučnjavu. On je javno svoje rekao, da samo udare po našim, čim budu imali najmanje povoda, a da im netreba misliti za advokata. Sada braćo Premanturci jesmo na čistu. Sad znamo tko je uzrok da se događaju u našem selu svako malo krvoprolića, koje satiru naše familije i među na slabi glas eto selo. Onaj, koji je u prvom redu pozvan, da održaje mir i red, eto prvi poliče na nemir, nered i blujstvo. Ali neka znađe, da će i njemu prisjesti, jer ćemo izraziti lika proti njegovom otrovu na višem mjestu!

Je li moguće? Prijatelj jedan pripoviedao je ovila dana jednomo našem puozdaniku, da je čuo kako se je hvalio jedan talijanski zastupnik Istre, da im bijaše na odlučnom i odlučnom mjestu obećano, da će ovaj put Istra poslati u Beč 4 talijanska zastupnika, a Hrvati i Slovenci samo jednoga.

Tomu glasu je težko vjerovati, dapače skoro nemoguće, ali mi se nebi ni tomu čudili, kad bi se zbijla i obistinilo. Nas nebi više presenetio ili iznenadio nikakav događaj u Primorju u obće, a u Istri napose. Mi znamo, da se već dugi niz godina događaju kod nas stvari, koje se nebi mogle dogoditi nigdje drugdje na svijetu.
Nas imade doduše u Istri dvije trećine svega pučanstva, docim je Talijani

samo jedna trećina, ali nas nebi ni presenetio ni iznenadio glas, da su u istinu izabrani 4. Talijani a samo 1 Hrvat, odnosno Slovenca. A s nama nebi se tomu čudio ni onaj, koji znađe kako su širom Istre razdijeljene izborne sekcije tako umjetnički i tako pristrano nam na štetu a Talijanom na korist, da ih holje nebi mogao za sebe razdijeliti ni isti zemaljski odbor u Poreču; tko znađe nadalje, kako su postupale izborne komisije pristrano svuda tamo, gdje bi bila imala pobijediti naša stranka; tko znađe nadalje, kakovo bijaše držanje vladinih komesara u Lazeru, u Oprtiju, na Skofojau itd. itd., tko znađe napokon, kako je onomu prodancu i odpadniku u Voloskom kotaru dopušćeno na najbezstraniji način varati i sliepit i ono neuko pučanstvo, premda za njegovo djavolsko djelovanje znaju godine i godine političke oblasti, koje su ga i same opisale najjernijim bojami, taj se zaista s nami zajedno nemože u Istri čuditi ni najnevjerojatnijemu dogodjaju.

Budimo dakle pripravnici na sve i nekonom duhom. Držimo uvijek pred očima nikada neoprovrženu istinu, da mogućnici i vlade prolaze a da narodi ostaju ako imaju u sebi životne snage i ako je temelj njihovom životu čvrst, a njihovo djelovanje pošteno, pravedno i plienilno. Sada vršeći se izbori pružili su nam novo izkustvo, a mnogim našim istomislenikom novo razočaranje, ali nit oni nit mi nesmišljemo ni za časak smetnuti s uma, da je u borbi život, da se u valtri čisti zlato i da se nije nijedno veliko poduzeće u jedan dan dogotovilo.

Držimo se dakle uvijek one zlatne rečenice, koja glasi: u dobru se ne uzvišava u zlu se ne ponizi, pa snašn nas najveća sreća ili najveća nevolja.

Četiri kandidata za V. kuriju u Trstu. Nakon težkog poroda izbaca je eto kogašno svoje nedonošće i združena progresso-demokratska stranka u Trstu. Taj toli dugo očekivani Mesija — jest bivši zastupnik V. kurije u Trstu dr. Attilio Hortis, kojega je naš dr. Loginja bio u jednoj sjednici carevinskoga vieda ljudski oprav bez sapuna, i koji će biti za sve drugo sposobniji nego li za zastupnika, a najmanje pako za zastupnika pučke stranke ili V. kurije.

Do sada su bile proglasile svoje kandidate tri stranke: socijalistička jednoga od njezinih vodja po imenu Učekar a, starinom Slovenca a danas talijanska socijalistu; narodno-slovenska stranka dičnoga našega odvjetnika i jednoga od njezinih prvaka dr. Rybarža; talijanska neodvisna stranka bivšega načelnika grada Trsta i odvjetnika dr. Dompiciera, a sada pridružio se toj trojci, kano četvrti, nakon velikih muka njegove roditeljice dr. Hortis.

G. 1897. izabran bijaše između trih kandidata (Naberger, Učekar i Hortis) predloženi još tada složne i svemoguće progressove stranke Hortis. Izbor taj vršio se i vršio po poznatom receptu istarskih talijanšau. Trščanski židovi i lažliberalci poslužili su se svimi dopušćenim i nedopušćenim sredstvi, pomoću kojih dodjose do pobjede. Slavje bijaše tada velike, ali mu je sledilo još veće razočaranje, jer su doživjeli u Beču sa svojim zastupnikom — tom zvizdom predhodnicom — kako bi oni rekli, silni fiasco.

Sada će se dakle boriti četiri stranke, tri više manje talijanske i naša slovenska, kojoj će dati ruku sve što je u Trstu i u okolici pošteno-slovenskoga.

Kod zadnjih izbora za tu kuriju imao je slovenski kandidat iza progressove najviše glasova (okolo 6500). Taj broj naših izbornika će svakako poskočiti i mi se čvrsto nadamo, da će trščanski Slovenci, naša jednokrva braća, pokazati do našim Talijanom, napose onim preko lo kve, koji za Trstom hlepe i uzdišu — da imade u Trstu mnogo više Slovenaca nego li su oni i sanjati mogli.

Talijansko gospodarstvo u Istri. Iz srednjih Skofoja (obćina Milje) pišu nam, da im je zemaljski odbor doznačio za gradnju vodnjaka iz zemaljske blagajne 1500 kruna. Tamo je naime narod bez vode, osobito u ljetno doba. Stari vodnjak nedrži više vode, te ga treba popraviti ili novoga sagraditi. Obćina Milje poslala je u Skofoje svoga čovjeka, koji je za 50 kruna tako p k r p a o stari vodnjak, da sada drži vodu manje nego li prije. Ostalih 1450 kruna nisu Skofojci ni vidjeli, te se začuđeno pitaju, kamo je dospio taj novac, koji bijaše namijenjen gradnji novoga ili popravku staroga vodnjaka. Tako gospodare eto naši Talijanaši sa zemaljskim novcem.

Talijani protiv zloglasnom društvu „Dante Alighierli“. Našim je čitateljem poznata svrha, za kojom ide ovo zloglasno društvu, usrojeno u susjednoj kraljevini. Ono obhtoji i radi na tom, da novcem pomogne Talijanom izvan Italije, osobito Talijanom u Primorju (Trst, Istra i Gorica) računajući, t. j. potalijančiti hrvatsku našu i slovensku dječicu. Ono sabire i šalje amo u naše strane novac, kojim se podižu talijanske škole za hrvatsku i slovensku dječicu.

Sada čitamo u talijanskih novinah susjedne kraljevine, da je tamo razdijeljeno na hiljade knjžičica, u kojih se dokazuje, da to-društvo radi proti katoličkoj ekvri i opominju se katolici Italije, da nepodupiru to društvo već da ga izbjeguju. Kada sami Talijani u Italiji tako ozloglasuju talijansko društvu, kojim se služe naši talijanšaši, tada neima dvojbe, da to društvo nije podpore vredno i da mu je nečista svrha.

Shledite primjer! U zadnjem broju obećali smo donieti i imena dičnih Proštinara, koji su nakon izbora u Krnici sakupili K 24 i 42 h. za Podružnicu družbe sv. Cirila i Metoda* u Puli. Evo dakle imenih ili vrilih rodoljuba seljaka: Milo Buić pok. Mihe K 1, Ive Buić pok. Mata K 1, Martin Cvek pok. Martina K 1, Anton Čiliga pok. Ive K 1, Anton Čiliga sin Ant. K 3, Anton Cvek, trgovac K 1-02, Martin Cvek sin Martina K 2, Josip Božić od Grge K 1, Grgo Peruško K 1, Josip Pavić — Peruško K 1, Ivan Seljan pok. Grge K 1, Martin Šegota sin ive K — 40, Josip Šibiš sin Ant. K 1, Ive Čiliga pok. Mihe K — 80, Mate Isa pok. Mihe K — 60, Ive Varesko pok. Grge K — 20, Anton Adamo pok. Mart. K — 40, Grgo Buić pok. Ant. (Pavić) K 1, Jakov Šegota pok. Mata K — 20, Mate Segota pok. Mart. K — 10, Mate Buić pok. Mate K — 10, Anton Pevak — Pavić sin K — 40, Jakov Seljan sin Ivana K — 10, Grgo Šumberac, krešmar K 1, Anton Varesko, trgovac K — 50, Ive Varesko sin Mata K — 40, Anton Rebula K — 50, Luca Rebula K — 50, Maté Varesko pok. Mate K — 10, Mate Varesko sin Maté K — 30, Ive Buić sin Ive K 1, Mate Segota pok. Mihe K — 40, Anton Peruško (Grgurina) K — 40.

Kakve li razlike između gori imevanih te prodanaca iz Krnice i Prodolja i drugih sela. Imenovanim nije bilo dosta ići pošteno glasovati za svoj narod i jezik, njima nije bilo da su pobiedili izdajice, već su htjeli u pobjedu i svčano proslaviti, pa su za narodnu stvar i narodnu svrhu žrtvovali od svoga žepa, još više nego je bilo moguće. Tim su pokazali, da su iskreni i pravi rodoljubi te osramotili još više izdajice i prodance, koji su svoju narodnost, dušu i tielo vragu prodali za par forinta (stram ih bilo Boga i ljudi!) Naši Proštinari i Marčanci nebi se tako bili prodali niti da im se je milijune djehtilo, jer znaju dobro, da više vriedi čista savjesti i poštenje nego sve bogatstvo na svijetu.

Dao Bog, da bi se Krničari i Prodoljani i drugi zasliepljenici osvjestili i sledili put, koji im Proštinari i Marčanci kažu; a ovi ostali uvijek tvrđi kao do sada i nedali se od nikoga zavesti.

Stogodišnjica Frana Prešerna. Naša braća Slovenci proslavili su dne 3. t. mj. stogodišnjicu svoga najvećega pjesnika Frana Prešerna, koji se je rodio dne 3. decembra 1800. u selu Vrbi nedaleko bledekoga jezera a umro kao odvjetnik g. 1849. u Kranju. Sve njegove pjesme izasle su u jednoj knjizi pod naslovom „Poezije* poslije njegove smrti.

Povodom stogodišnjice njegovoga rođenja, ustrojio se u Ljubljani odbor, koji je izdao na narod proglas, da podigne svomu pjesniku - velika u dostojan spomenik. Slava Franu Prešernu!

Ljudi božji — čuvajte se Amerike!

Hrvatski list „Banovac“ priobćuje pismo, što ga je pišao Stanko Bartolić seljak iz Male Soline, koji se nalazi u Americi, svojoj supruzi, i koje dajemo i mi do znanja svim onim, koje vuče želja za Amerikom: Evo tog pisma: Ponajprije: Hvaljen Isus i Marija! Stelton, Nord Amerika, dne 2. oktobra 1900. Draga moja ženo! Da ti znaš, kao ja ovdje sluzim, ti bi sve kod kuće prodala, pa bi me kući dopremila — ako za me maris. Ja ovdje ne znam, kad će glavu izgubiti. Kad god idem u fabriku, onda moj atres ostavim, da oni, koji ostanu živi, budu znali mojoj sirotilnji pisati. — Samo ja uvijek proklinjem onu uru i onaj čas, kad sam u Ameriku pošao, gdje ja tužan svoju krv pijem. Bolje je kod kuće travu jesti, nego ići u Ameriku. Amerika je prokleta zemlja i silne će naše ljude požderati. Kako je naš brat Janko Kaurić iz Vel. Soline poginuo, vozec zemlju u vagon u tačkama (kariola) pa je pao na štreku i u njeu nešto puklo i bolovao mjesec dana, onda je umro. Svi smo mu išli na sprovod. — Tako naši ljudi pobglju svaki dan po jedan. — Draga ženo, da me vidiš sada kako sam mrcav, a brki izgorjeli od ognja, gdje se željezo tali. Bila me i ruka zaboljela i nisam mjesec dana mogao raditi, već sam mislio, da će bez ruke ostati, ali mihi Bog dao. pa je sada opet dobro i mogu raditi. Ja mislim, da i ti na me misliš i Bogu se pomoliš za moje zdravlje. Ja sam vas troje ostavio kao troje pilica, da se nisam nikad ogledao (od muke) do Zagreba. Kad sam pošao iz Zagreba do Beča, nisam vidio ni neba ni zemlje od teškoga plača — i još bolje, kad sam izišao u Prajsuku. Tužno li je srce moje na sve vriede! Šaljem ti 100 kruna za robicu deci i tebi, onda za drva i da 30 for. odplatiš duga. Ako se djelo ne zatvori i Bog dragi dade života i zdravlje, opet će poslati novaca za dug izplatiti, a onda, ako Bog da, doma i nikad više pomisliti na Ameriku! Stanko Bartolić iz Male Soline.

Iz Eurke — Kalfornija pišu nam. Ovamo sada ima prilično radnje i zasluzbe Ali su radnje vrlo teške, te se hoće ljudi jakih. Najviša je zasluzba u pilanama drvija. Naši gorani koji znadu piliti i tesati debela stabla, mogli bi prilično izlaziti. A tako isto i mladi, jaki mlinari. Radnja počima aprila njeseća, a hoće li usrajat ovako, to nije moguće predvidjet.

N. D.
„Hrvatska.“ Dne 1. t. mj. izaslo je glasilo stranke prava bivša „Hrvatska Domovina“ pod naslovom „Hrvatska.“ Uredništvo preuzeo je — kako već javismo — poznati hrvatski pjesnik i pisac g. Dr. A. Tresić-Pavić, koji razlaže u prvom broju na uvodnom mjestu, zašto je došlo do promjene imena te obećaje, da će list uredjivati u starom duhu stranke prava.

„Slovenska zadruka“ zove se slovenski mjesecnik za posujilnice i druge gospodarske zadruge. U 12 godina obstanka donio je mnogo razprava o vjeresiji i razviku našega posujilničtva posva objektivno. Predplata stoji 4 K na godinu. Naručbuju prima „Centralna posujilnica slovenska“ u Erškemu (Kranjska).

Ružmarinke. Našoj miloj mladeži, koja se bavi glasoviranjem, napisao sam

Iz sv. Lovreča Pazenatličkog... pišu nam 8. t. m. Evo me g. urednici...

Izborna borba u ovoj sekciji bijaše... Zestoka, nu mi nismo mogli u postojećoj...

Naša stranka nije pozivala nikoga na... pijaču i žerilo, docim su protivnici imali...

Onda je glasovalo i takovi, koji bi... jahu prošle godine odsuđeni od tribunala...

Nasi dični Gradinjari, Marasi, Kaza... lac i oni iz Lima ponikli se složno...

Kad je odao svoj glas vrijedni naš... Pijemonte, zahtijevao je talijanskoga...

Naša stranka uložila je utok proti... ovomu izboru; te se nadamo, da će biti...

Zahvaljujuć se svim našim velevried... nim izbornikom na njihovoj slogi i...

Izbor fiducijara u sekciji Selinu... obdina Vrstar. Od tamo pišu nam...

Prednja bijaše na dan izbora vrijeme... nepovoljno, ipak je na biralište...

Mliota je bilo pogledati ha dan izbora... vrijedne naše stariće sa stápmo u ruci...

Za V. kuriju glasovalo je u ovoj... sekciji 255 izbornika, i to mi složno za...

U IV. kuriji glasovalo je u ovoj sekciji... 77 izbornika i to svi složno za naše...

U IV. kuriji glasovalo je u ovoj sekciji... 77 izbornika i to svi složno za naše...

Kad izbora bijaše, moćno narod na...

ekupni ali i oraknici i nisi imali povoda, da... niti jednoga opomenu. Nas dobri nasoci...

Nemožemo svištili ovih redaka, si da... javno nepohvalimo naše čestito sveštenstvo...

Izbor fiducijara u Kanfanaru...

Od tamo piše nam prijatelj: Ovdje smo... se bili dogovorili sa načelnikom, da ćemo...

O našoj pobjedi nije moglo biti ni... govora, jer se je malo gdje u Istri...

Prekodražani bijahu ovaj put svi složni... sa nami, Ladići svi izvan jednoga...

U gostionah bijaše naručeno žerilo i... napoj za prodance; ručak je stajao...

Čuje se, da se je Bartoli nekome pu... tužio, da ih stoji izbora u Sanvicensi...

Čuje se, da se je Bartoli nekome pu... tužio, da ih stoji izbora u Sanvicensi...

Bismo svuda slavili onakve pobjede, i eva... naše glave; ako ne bismo predobili i...

Bismo svuda slavili onakve pobjede, i eva... naše glave; ako ne bismo predobili i...

Pišu nam iz Sanvicenske... Uprje naših izbora za četvrtu i petu kuriju...

Gast Alturčom! Prekjuber se je... obavio izbor za petu i četvrtu kuriju...

Gast Alturčom! Prekjuber se je... obavio izbor za petu i četvrtu kuriju...

Gast Alturčom! Prekjuber se je... obavio izbor za petu i četvrtu kuriju...

Gast Alturčom! Prekjuber se je... obavio izbor za petu i četvrtu kuriju...

Gast Alturčom! Prekjuber se je... obavio izbor za petu i četvrtu kuriju...

Ej, Stanicu i Bolmarčiću, vidite li... sada s tim je narod i koliko mora...

Ej, Stanicu i Bolmarčiću, vidite li... sada s tim je narod i koliko mora...

Villan non e chi in villa nasce... Ma chi di villani i cor si pasce...

Izadjam sramota, prokletstvo i propast... a našim dičnim kremečjakom od srca...

U III. sekciji u Halli odabrano je 10... socijalista; a dodim u IV. opet 9 talijana...

Izabranjem žensko G. sosijetista, nadajući se, da... će politička oblast takodjer biti istoga...

U V. sekciji, koja je imala izabrati 8... fiducijara, izabrano je osam naših...

I kod toga izbora se je pokazalo, kako... znađu? Talijani dobili većinu, U sat...

U Medulinu su izabrani 3 naši, do... cim u Pomeru: sa 114 proti 111 naših...

Dozrijevanje iz pouzdana izbora, da su... u Pomeru glasovali barem četvarica...

O s' sad danji uspjeh izbora... fiducijara za petu kuriju kaže: 284...

O uspjehu izbora u Omisliju (4)... te u Taru—Vabrigi (5), gdje se biralo...

Utork, dne 11. t. m. vrsio se je u... Skočjeh uži izbor za V. kuriju, pošto...

Kod uzgajbora izabrani bijahu ta... lijanaski fiducijari sa 171 proti 150...

Iz pravak: Reiznai nas vjele, da... javno izpravimo tešku štamparsku...

Naši posebni brzojavi
KASTAV, 11. dec. U Klajui...

OPATIJA, 10. dec. U Vo... loskom-Opatiji izabrano jedno...

BAŠKANOVA, 11. dec. Sek... cija Starabaška izabrala jedno...

PAZIN, 12. dec. U Z. b. a. n... da t. i. m. se bira se dne 14. tek...

PUNAT, 12. dec. Ovdje iza... brano jednoglasno 6 fiducijara...

VRBNIK, 14. t. m. Izabrano... 5 naših fiducijara, petu kuriju.

Franina i Jurina.

Fr. Si čul Jure za onu kumediju i harufu pul Andreja v Reke?
Jur. Nasa Luca povedala je neč, ma nisam šal za ten.

Fr. Benj, čuj! Neki utorak bil je v Reke va oštarije pul Andreja Krsčić i njegovi tri generali. Kada su bili već dobarhno nakresani z domaćeh, počel je Krsčić strašit svojen kumpanjon, da mu neka daju beci za "Mačju Slogu", a oni ni čul za to. Na to počel je Krsčić zmerat stepe i lopovi i četuti, pak su ti se najzad s četili čapali i da tuj bilo videt matafuni i čepi, kako su letele, a devica Andrejovi poveda, da su čuda čuda zmužij i pijat razbili.

Jur. Ti govore, da je Krsčić prijel beci od Talijani iz Poreča i iz Trsta.

Fr. Ta znaš da su ga dobro platili, ma njemu ni nikada došli. Ono ča je dobio od Talijani to će trebada za kasneje hranit kada bude korito subo.

Jur. Ju panene, kakovi su ti Krsčićevi? Čovek bi mislel, da su barem meš sobun složi.

Fr. Za varat i zapeljivat narod, va ten su složi, a meš sobun se luku i poganjaju za kočicu, ku nijn hite Talijani njeni gospodari.

Jur. Ava, presela ojin!
Fr. Amen, Bože!

Jur. Koliki su prodanci u Karnici pomogli gospodi lagati u svit, da je Istra talijanska?

Fr. Kako su mi povedali, bilo bi je kakoveh 110 ako, ne još više.

Jur. Ala puška eh ne ubila; ter, to je bila cila vojska; pak još nisu nis operali!

Fr. A ča čes da operaju, kad su u lazi kratke noge.

Jur. Imaj, borami pravo; ma se sumpo stupin, da nisu došli lagati anke po podio va četrtioj kućiji; forse bi bili ča operali, kad je bilo naših manje.

Fr. Po podne za četrtu je počelo sunce malo sijati, a prodanci su se pobojali, da će se, njim viditi. Jadn bul na celu, zato su se povakliu mrak, kad su se njim Judini beci odbrojili, pak onda potajno u kut.

Jur. Ala stran, eh bilo, Boga i ljudi!
Fr. Da bi kega!

Razne vesti.

Politčke:

Austro-Ugarska. Jučer su započeli izbori zastupnika za carevinsko vieće. Izbor je započeo u Bukovini i u Kranskoj sa petom kurijom a danas bira ista kurija u Galiciji. U svemu biraju te tri pokrajine 18 zastupnika pete kurije. Iz Bukovine nije nam još poznat uspjeh tih izbora. U Kranskoj su za tu kuriju bili tri kandidati: dr. Sustersić, kandidat slovenske katoličke i učiteljske, kandidat slovensko-napredne stranke, te Kopac, kandidat socijalista. Izabran bijaše dr. Sustersić.

Jučer sastali su se sabori Česke i Dolnje Austrije. U českom saboru očekuju živahnih razprava, jer će doći stalno do sukoba između Čeha i Nijemaca, te između Čeha i

Dalmatinski sabor sastao se je dne 10. t. mj. Namjестnik David pozdravi u ime vladé sabor te predstavi zastupnikom novoga predsjednika dr. Ivčevića. Ovaj burno pozdravljen od drugova, razvije je u podulgem govoru svoj program. Kao politički čovjek reče, da pripada narodno-hrvatskoj strani i da će seoi nadalje držati njezinih načela. Kao predsjednik sabora biti će pravedan i nepristran napram svima. On će stiliti slobodu riječi i čuvati čast sabora. Svojin drugovoini preporuča rad, marljivost, ljubav i slogu, jer će samo na taj način malo utihniti stranačke razmirice. Priobuče, da je stigla vladina osnova o nametu rakiju. Spomenu svoja predšastnika i oerta njegovo djelovanje.

Iza toga preporučio namjестnik spomenutu osnovu. Glede željeznice Split—Arižano reče, da su sve predhodnje radnje gotove i da se neće dugo čekati na ustavro odobrenje sredstava, te uvjerava, da će se sve poduzeti na korist pokrajine. Članovi stranke prava ogočinih protiv vladarai rečene željeznice nisu prisustvovali sjednici, koji je morala biti odgođena radi pomanjkanja zakonitog broja zastupnika.

Dne 10. t. mj. sastali su se u Pragu pouzdanci mladoceske stranke, da se konačno dogovore o izboru zastupnika i da sastave izborni program. Becke novine pišu, da će se zemaljski masal knez Lohković u českom saboru oprieti najodlučnije svakomu pokušaju českih radikalnih zastupnika na zemaljskom saboru, da se tuj povede razprava o izvaji nadvojvode Fraua Ferdinanda Kneza Lohković da će svakako nastojati, da se tim očito nepriprna državopravni položaj kraljevine Česke.

Na sastanku česke poljodjelske ili agrarne stranke izraženo bijaše nepovjerenje mladoceskoj strani. Zaključeno bijaše, da će česki agrarici vazda čvrsto braniti česko državno pravo i pravo českega jezika do skrajnosti.

Ministar za Poljsku, dr. Pientak upravo je na svoje izbornike pismo izvješće o svojem djelovanju. Poljski klub — kaže ministar — pristupio je u savez desnice višeg carevinskog vieća, te je sudjelovao kod sastavljanja njezinog programa. Zajtjevi českih zastupnika da su išli predaleko. U Českoj da nepostoji samo jezikovna borba, nego da se tu radi o boju dvaju različitih političkih programa. Izgledi za provedenje programa desnice da bjhau veliki, jer je desnica u carevinskom vieću imala većinu. Medjulin se je stvar drugije razvila. Poljski klub da bijaše u tezkom položaju, pošto su političke strasti preotele mah. Poljski klub da će i u budućem parlamentu biti prisiljen, da svimi silami uzastoji oko poboljšanja odnosa.

Austro-Ugarska vlada imenovala je svojimi članovi međunarodnog mirovnog suđista u Haagu sljedeće ličnosti: predsjednik upravnoga suđista graf Schönborn i profesor narodnih prava na bečkom sveučilistu dr. Lamasch, a za Ugarsku nekadanji predsjednik mađarskog sabora Szilagy i zastupnik graf. Appony.

U mađarskom saboru prihvaćena bijaše, dne 11. t. mj. vladina osnova o produljenju financijalne nagodbe sa Hrvatskom.

Srbija: Iz Biograda javljaju, da je ministar financija već izradio državni proračun za god. 1901. te će se isti predložiti narodnoj skupštini na odobrenje odmah na početku nove godine.

Po želji kralja Aleksandra bili će skupštini predložena izvanredna ostovova, da se obitelji Lunjevici, rodbini kraljice Druge, doznači kao narodni dan svota od dva milijuna dinara, i to sa razloga, što je kraljičin djed Nikola Lunjevica, stekao za oslobodjenje naroda srbskoga uz kneza Miloša Obrenovića najveće zaslugai što nije umjestio, da najbliži kraljičini rođjaci živi u oskudici. — Novine priobčuju jellan razgovor kralja Aleksandra sa nekima novinaram, komu da je kazao medir ostalim, da je on najveći stovatelj cara i kralja. Frana Josipa, nu da ga ipak sreće vuće, k spojnoj Rusiji, čiji je narod iste vjere. Čiji car da je bio uvijek njemu i Srbiji prijatelj i zaštitnik.

Bugarska Ministarska kriza u Bugarskoj jest konačno sretno svršena. Novo ministarstvo je ovako sastavljeno: Ivancev predsjednik i ministar financija; general Petrov unutarnji poslovi; Tobičev vanjski poslovi i nastava; Titafov trgovina; Plav poljodjelstvo; Paprikov rat i privremeno javni poslovi.

Rusija. Bolest cara Nikolę kreće danomice na bolje. Kako javljaju iz Livadije, izvazuje liećnicu, da je mladi čar izvan svake pogibelji. Iz Petrograda javljaju, da opisuju tamosnji listovi najnenijim bojami postojeće stanje u Kini. Postupanje njemačkoga plivnoga zapovjednika međjunarodnih četa, grofa Waldersee, da je strogo, nečovječno, što da izazivlje među Kinezi najveći odpor.

Južna Afrika: Zadnjih dana bilo je u južnoj Africi opet više manjih okršaja između Bura i englezkih četa. Durski general Dewet zadaje mnogo brige englezkim generalom, koji ga uzalud nastoje obkoliti i ulivati ili njegove čete uništiti. Rat u Transvaalu trajati će svakako dulje nego li to Englezi žele.

Mjestne:

Vriedi li vojnički kazneni zakon samo za niže slojeve e. i k. mornarice? To pitanje nam se nameće nehote, čemošiv na sljedeća dva slučaja, prvi naime: U sriedu večer jest neki (valjda vijenji) prosti vojnici e. i k. mornarice akklamitao socijalističkoj pobjedi i usljed toga bje zatvoren. Koliko doznajemo, isti vojnici bje radi toga osudjen na 14 dnevni strogi zatvor. Drugi slučaj: G. i k. mašinista vojne mornarice g. Molitor, ne samo da je smio slobodno agitirati za kandidata talijanskog političkog društva, dra. Bennattija te potpisivati okružnicu, kojom se preporučalo e. i k. činovnikom talijanske sudiciare, nego je dapače isti gospodin Molitor dobio trodnevni dopust, da može i agitirati i prisustvovati kao povjerenik izbornoj komisiji, koja je počinih, nebroj nezakonitosti na štedu protalijanskih kandidata. Nije li to dvojaka mjera?

Umirovljenje? Pogovara se u ovdšnjih pošarskih krugovih, da kani g. Frank, e. i k. pošte upravitelj, zamoliti svoje umirovljenje, jer da je svršio 40 godina službe i jer želi imati posve slobodne ruke za agitaciju kod budućih zemaljskih izbora. Neznamo, koliko je na toj stvari istine, nu po godinah službe, morao bi g. Frank maknuti se s onoga mjesta, da uzmognu napried mladij činovnici, koji jačta čekaju, da se otvori koje više mjesto i da si poboljšaju svoje "kavno" stanje.

Pokrajinske:

Visoki gosti u Voloskom. Dne 7. t. mj. pod večeri nadosli su na dulje prebivanje u Volosko. Njegova e. i k. Visost Josip August, sa prerasnom svojom suprugom Nadvojvodinjom Augustom umukom našega premil. cesara i kralja Fran. Josipa. S njima su stroje mladih nadvojvoda Stan. imadu kako i dosada kroz dve zimo

u krasnoj vili baruna Reysera, Fran. i u Bliznoj — Mir, — našega — postenijaka Viktora Tomičića. Na blagdan Neoskrvnjenoga Začeci Bl. Dj. M. bjhahu u župnoj crkvi kod sv. mise, koju je obavio veličuceni gospodin prof. Vjekoslav Spinčić, dočim je drugi dan u medjelju misio u njihovom dvoreu prečastni monsigr. Vinko Zamlić.

Mi sa velikim užicenjem i veseljem pozdravljamo Uvisne gostove, koji eto po treći put letos k nama dolaze — te im želimo najugodniji boravak u našem milom Voloskom.

Ivan Vouk. Dne 11. t. mj. u jutro prepihuo je providjen sv. otajstvi za umirovleni župnik, zlato-misnik, velec. g. Ivan Vouk u Sežani, kamo se je preselio pošto je stupio u zaslužen stanje mira. Pokojnik je služio kao župnik više godina u Bazovici (občina Trst), a prije toga na raznih mjestih u Istri. Bio je uzoran svećenik i rodoljub, od svakoga, koji ga je poznao, vrlo cijenjen i štovan. Viečni pokoj čestitomu svećeniku i rodoljubi!

Imenovanje. Službeni list bečke vlade donasa imenovanje dra. Ernesta Frana Pipitza, ministarskoga tajnika, e. k. kotarskim kapetanom u Primorju. Novimenovani kapetan jest — ako se dobro sjećamo — vrlo mlad politički činovnik, jer je prije 7—8 godina kod namjesticitva u Trstu obavljao službu predsjedalnoga tajnika.

Imenovanje učitelja. Gosp. Petar Stasić imenovan bijaše stalnim učiteljem kod muške pučke škole u Baski.

Imenovanje u sudbenoj strel. Ministar pravosuđa imenovao je gg. Juru Zottiga, sudca u Korminu i dra. Jakova Orbanicha, sudca u Cresu, sarjetnici zemaljskoga suda, i predstojnici kotarskih sudova, ostaviv ih na sadašnjih mjestih. Isti ministar premjestio je kotarskoga sudca g. Ivana Guzelja iz Čerknoga u Komen i g. Viktora viteza Frühlica iz Boveca u Kanal. Imenovao je konačno kotarske pristave gg. dr. V. Ahazhiza u Sežan, sudcem u Boveu, a Ivana Dvogana u Voloskom sudcem u Čerknom.

Plaća za izdaju. U talijanskim novinah čitamo, da je zemaljski odbor u Poreču obćeo podporu od 900 kruna za gradju neke ceste u poreznoj občini Rukavac (Manciano!) gornji i 900 kruna poreznoj občini Zvonca (Zvonechia!). Polovicu tog novca, da će izplatiti sl. zemaljski odbor tečajem ove godine, a drugu polovicu buduće godine.

Većina Rukavčana i Zvoncača glasovala je za mač je sudiciare, za što im je valjda obćeao prije zemaljski odbor podpora za gradju cesta — kao plaću za narodnu izdaju!

Prodanska obćest. Naš izbornik g. Bašan Josip od Josipa, posjednik u Kavrano, vječajuc se sa izbora u Alturi, bio je napodnut i nadarea u prodavaonici duhana Josipa Branjaka u Kavrano, od rajle pijanih prodanaca. Stvar će biti predana sudu u ruke.

Za podporu hrvatskog školstva. Iz Zagreba nam pišu, da se je dne 9. t. mj. održavao u trgovačko-obrtničkoj komori sastanak, sazvan po privremenom odboru, kojemu je na čelu Petar knez Dumčić. Privremenomu odboru bila je namjera, da se osnuje u Zagrebu podružnica jstarske družbe sv. Cirila i Metoda; ali jer, bi se to protivilo zakonu, to se je moralo odustati od te namjere, te se zaključilo osnovati samostalno društvo, za podupiranje hrvatskoga školstva. Ovo bi društvo imalo u prvom redu: podupirati siromašne škole, te eventualno otvarati i nove, koje bi dakako stajale pod nadzorom kr. zem. vlade. Pošto su, se pravila pretresla, te učinile, od kr. zemaljske vlade tražene preinake i promjene, u nekih točkah, zaključeno je, da se za desetah dana sazove drugi sastanak, a dan istoga oglastiti će se u pravo vrijeme u novinah.